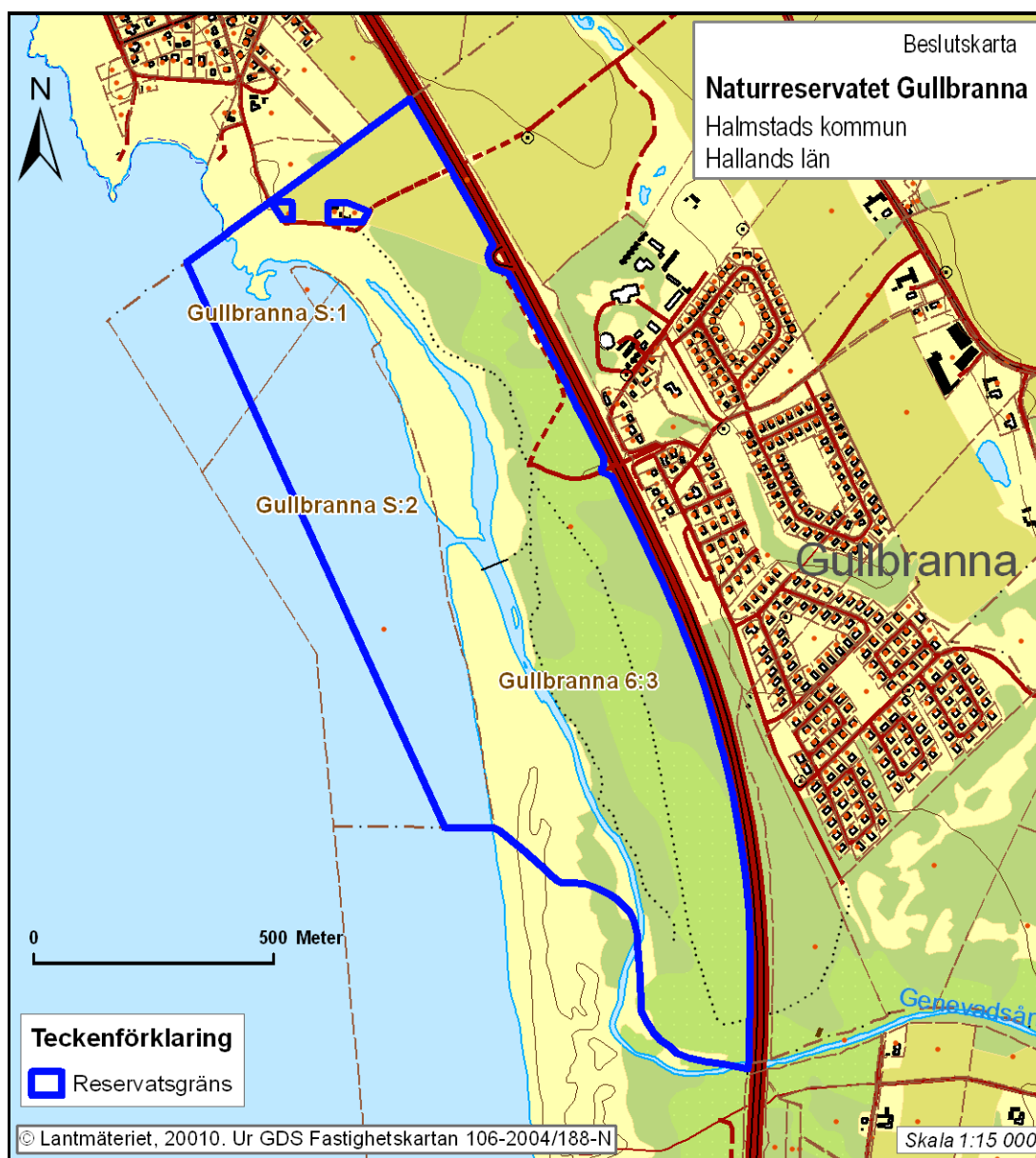

Naturreseptatet Gullbranna i Halmstads kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (MB) att syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan ska gälla för Naturreseptatet Gullbranna. Reservatets gräns ändras samtidigt så att även Genevadsåns gamla åfåra samt det anslutande, grunda havsområdet omfattas. Den nya gränsen har markerats med blå heldragen linje på kartan nedan. När detta beslut vunnit laga kraft upphör tidigare meddelade beslut från 1972-09-13, dnr 11-121-2549-71, 1975-10-24, dnr 11.121-411-73 och från 1982-10-21 dnr 11.131-153-82 att gälla.

Uppgifter om reservatet

Områdesnamn: Gullbranna
Beteckning i Natura 2000: SE0510006 Laholmsbuktens sanddynsreservat
Kommun: Halmstad
Församling: Eldsberga
Areal: 107 hektar varav 31 hektar vatten
Lägesbeskrivning: Vid Laholmsbukten närmare en mil söder om Halmstad.
Mittkoordinat (SWEREF): lat: 56 32 35.42958 long: 11 28 39.84524
Fastighetskartans blad nr: 62D7HS
Naturgeografisk region: Södra Hallands kustland
Fastighet och markägare: Gullbranna 6:3 Hallands Naturskyddsförening
Samfällighet: Gullbranna S:1 Delägare se bilaga 3. Avser tångtäkt.
Gullbranna S:2 Delägare se bilaga 3. Avser flygsandsplantering.
Servitut: Till förmån för Eldsberga 6:14
Avser: vatten- och avloppsledning å Gullbranna 6:3.
Till förmån för Hallandsboda 1:82
Avser: kraftledning och jordkabel å Gullbranna 6:3,
Till förmån för Härnäs 1:94
Avser: kraftledning å Gullbranna 6:3
Till förmån för TeleSonera AB
Avser: servitut, väg å Gullbranna 6:3
Förvaltare: Länsstyrelsen

Beskrivning av området och skäl för beslutet

Området, vilket avsattes som naturreservat 1972 som en del i Laholmsbuktens sanddynsreservat, är ett välbesökt rekreativt område. Det har stor betydelse för badliv och övrigt friluftsliv utmed Laholmsbukten. Genevadsån mynnar i havet inom området och på ömse sidor om mynningen breder sandstranden ut sig. Den vandrande åmynningen är unik. Den skiftar ständigt läge från norr till söder och genom sin erosion skapar och underhåller den biologiskt värdefulla öppna sandmiljöer. På sandsporrer vid mynningen samt söder där om finns ett störningskänsligt fågel- och insektsliv. I södra delen av reservatet är bältet av öppna sanddyner brett och detta fortsätter söderut i

Tönnersareservatet. Dynamrådet tillhör de bäst utvecklade i landet.

De mellersta och östra delarna av reservatet är skogbevuxna med lövsumpskogar, tallskogar och blandskogar. Växt- och djurlivet i området är rikt med de högsta värdena knutna till de öppna sandmarkerna i väster men det finns även lövsumpskogar och blandskogar med höga biologiska värden som därför är klassade som skoglig nyckelbiotop och naturvärdesobjekt. Sammantaget är ett tiotal rödlistade arter kända från området (se bilaga 5) och de flesta förekommer i de öppna sandmarkerna i väster.

Under senare år har synen förändrats på skötseln av sanddyner. Nya kunskaper har visat att det är nödvändigt med en mer aktiv skötsel för att bevara, återskapa och utveckla sanddynernas naturvärde jämfört med vad det tidigare reservatsbeslutet föreskrev. Omfattande arbete med att binda sanden under senare halvan av 1900-talet, i kombination med försurning och kvävenedfall har resulterat i en omfattande igenväxning av öppna sandmarker och försämrade livsmiljöer för en rad hotade arter, bland annat fältpiplärka. Även friluftslivet har påverkats negativt av att det öppna dynlandskapet växt igen med kvävegynnade gräs, vresros, tall, bergtall och ungt löv.

Detta beslut innebär att Gullbranna ombildas till ett fristående naturreservat som utvidgas, dels med Genevadsåns åfåra, dels med det grunda, marina vattenområdet i väster. Skälet för utvidgningen i havet är att det grunda havsområdet, sandstranden och dynerna närmast stranden utgör en värdefull helhetsmiljö där det sker en ständig omlagring och förflyttning av sand. Denna dynamik skapad av havet, i samspel med Genevadsåns föränderliga mynning, utgör grunden för de mest unika naturvärdena i reservatet.

Genom detta beslut ska livsmiljöerna för hotade och hänsynskrävande arter i området förbättras genom en mer ändamålsenlig skötsel samtidigt som goda förutsättningar för badliv och annat friluftsliv bevaras.

Syfte

Det främsta syftet med reservatet är att bevara och utveckla naturvärden i öppna sandmiljöer. I detta sammanhang är det väsentligt att blottad sand och blommande växter finns i stor omfattning för att arter som livnär sig på pollen och nektar och som lever i sandiga miljöer, även på lång sikt ska kunna leva i området. Värdefulla biotoper för fåglar och insekter ska bevaras och utvecklas vid Genevadsån samt i reservatets dynamråde. Genevadsåns mynning ska få vandra fritt för att upprätthålla sandens naturliga dynamik.

Naturvärdena i skogliga värdekärnor ska bevaras i lämpliga delar av reservatet. I dessa delar ska död ved samt äldre lövträd och tallar finnas i en omfattning som krävs för att rödlistade arter knutna till dessa miljöer ska ha en gynnsam bevarandestatus.

Friluftslivet ska gynnas i området och besökare ska erbjudas information om områdets natur och kulturhistoria.

Syftet ska nås genom att:

- öppna sanddyner sköts med markstörning, röjning och andra åtgärder i den omfattning som krävs för att motverka igenväxning och för att gynna rödlistade arter,
- lämpliga områden i de igenväxta delarna av reservatet och utmed Genevadsåns stränder restaureras till öppna sandmarker av hög biologisk kvalitet,
- lövsumpskogar med höga naturvärden lämnas för fri utveckling (utöver bortröjning av gran),
- ek gynnas. Förekomsten av gamla träd och död ved i trädklädda dyner och skogsmiljöer tillåts öka,
- bergtall, vresros, gran och andra införda vedväxter avvecklas,
- friluftsanläggningar som strövstigar, parkeringsplatser och informationsmaterial hålls i ordning och utvecklas,
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper ska beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken (MB), om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- uppföra byggnad eller anläggning,
- uppföra vindkraftverk, mast eller antenn, anlägga luft- eller markledning,
- anlägga brygga eller pir,
- anlägga väg,
- muddra,
- borra, spränga, schakta, gräva, markbearbeta eller bedriva täkt,
- dika, dikesrensa, dämna eller utföra annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologi,
- anordna upplag, tippa eller fylla ut,
- avverka, gallra, röja eller föryngra skog,
- ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,

- kalka, gödsla, sprida biologiska eller kemiska bekämpningsmedel,
- harva eller utföra liknande markstörande åtgärd på stranden (t. ex. för att ta bort tång) samt
- vidta skyddsåtgärder för att binda sanden utöver åtgärder som krävs för att skydda parkeringsplatser och vägar,
- bedriva jakt,

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § MB ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten tåla åtgärder inom området enligt följande:

- utmärkning av reservatet,
- att skötselåtgärder genomförs i enlighet med den fastställda skötselplanen, dvs röjning och utglesning av träd- och buskskikt, bränning, grävning, stängsling, bete och liknande åtgärder
- anläggning och underhåll av parkeringsplats och anordningar för friluftslivet (t.ex. toaletter, stigar och informationsskyltar),
- undersökningar och dokumentation av mark, vatten, växt- och djurliv samt friluftslivet.

Med stöd av 7 kap. 30 § MB, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
- utan Länsstyrelsens tillstånd plocka eller samla in gräs, örter, mossor eller lavar. Att plocka bär eller matsvamp är dock tillåtet,
- utan Länsstyrelsens tillstånd fånga eller insamla ryggradslösa djur,
- utöver på markerad bilväg framföra motordrivet fordon och parkera annat än på anvisade platser, med undantag för servitutsinnehavare och för framförande av motordrivna rullstolar,
- cykla annat än på bilvägar och markerad cykelled,
- tälta eller övernatta i husvagn eller husbil,
- utan Länsstyrelsens tillstånd anordna lägerverksamhet eller tävlingar,
- sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift,
- varaktigt förtöja eller lägga upp båt på land,
- medföra okopplad hund.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för:

- förvaltaren att vidta de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel
- genomförande av vetenskapliga undersökningar, under förutsättning att tillstånd först erhållits från länsstyrelsen
- rensning av tillståndsgivna diken, om underhållsåtgärder är påkallade med hänvisning till bestämmelserna i 11 kap. 17 § miljöbalken
- föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för Vägverkets normala skötsel och underhåll av motorvägen.

Upplysningar:

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Länsstyrelsen erinrar om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftet med reservatet är bland annat:

Strandskyddet enligt miljöbalken 7:13 omfattar 300 meter på landsidan och 100 meter på vattensidan om strandlinjen utmed den berörda kuststräckan.

7 kap 28 a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område. Som underlag för bedömningen om en verksamhet är tillståndspliktig har Länsstyrelsen fastställt en bevarandeplan för Natura 2000-området Laholmsbuktens sanddysnreservat.

Enligt artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att döda, skada, plocka, fånga eller på annat sätt samla in vissa växt- och djurarter. Dessa arter är förtecknade i bilagor till förordningen.

Halmstads kommuns lokala ordningsföreskrifter 21 § förbjuder besökare att medföra hund samt att rida eller medföra häst på havsstranden med angränsande sanddyner under perioden 1 maj till 15 september. Ridning är dessutom förbjuden under hela året i till havsstranden hörande sanddyner.

Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng gäller inom reservatet.

Intresseprövning

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § MB, att föreskrifternas utformning i detta beslut innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och intrånget i enskilds rätt att använda mark och vatten.

Förenlighet med områdesbestämmelser, planer och miljö kvalitetsmål

EU-kommissionen har beslutat att området utgör ett särskilt bevarandeområde - SE0510006 - enligt rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, och därmed ingår i nätverket Natura 2000. I beslut och skötselplan har Länsstyrelsen beaktat de värden som varit grund för att området ingår i nätverket. När åtgärder föreslagna i skötselplanen har genomförts fullt ut kommer naturvärdena i samtliga förekommande habitattyper att utvecklas positivt. Detta gäller särskilt de habitattyper som tillhör den öppna dynen (inklusive öppna dynvåtmarker). Arealen av miljöer som på sikt kan utvecklas till trädklädda dyner kommer visserligen att reduceras men kvaliteten på kvarvarande trädklädda dynmiljöer kommer att förstärkas. Dels som en direkt effekt av att trädsiktet blir mer luckigt och arealen blottad sand ökar men också indirekt genom en synergieffekt kopplat till en stor kvalitetsökning i de öppna dynhabitaten.

Av annex-2 arter rapporterade från området kommer föreslagna åtgärder med säkerhet att innebära en förbättring av fältpiplärkans häckningsmöjligheter. Osäkerheten om artens framtid är emellertid stor, efter en stark tillbakagång i det norra utbredningsområdet av orsaker som inte är helt klarlagda. Sannolikt kommer även trädlärka och nattskärna att gynnas eftersom förekomsten av glesa, varierade bestånd med tall, öppen hedmark och tillgången på insekter förväntas öka. För spillkråkan kan en viss försämring möjligen förväntas på kort sikt eftersom arealen trädklädd mark kommer att minska. På längre sikt kan ökad mängd död ved ge bättre förutsättningar. Spillkråkan är en skogsfågel och måste i ett landskapsperspektiv i första hand gynnas i skogklädda områden. Kustens dynamiska områden är små och representerar en mycket ovanlig resurs där man i första hand måste gynna värden knutna till dynens dynamik och ekologi.

Naturresevatet ingår i områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv (miljöbalken 3 kap. 6 §) samt i område med särskilda hushållningsbestämmelser (miljöbalken 4 kap.). Länsstyrelsen gör bedömningen att reservatsbeslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i miljöbalken.

Beslutet strider inte mot kommunens översiktsplan 2000.

Det nya reservatsbeslutet medverkar till att de nationella miljö kvalitetsmålen, "Ett rikt växt- och djurliv", "Hav i balans och levande kust och skärgård", "Levande skogar", "Myllrande våtmarker" samt "Ett rikt odlingslandskap", uppfylls.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3§ Förordningen om områdesskydd (SFS 1998:1252) fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen.

Ärendets handläggning

Området är skyddat som naturreservat sedan 1972. Under arbete med flora- och faunavård under 2000-talets första decennium har man uppmärksammat hur en lång rad av sanddynernas organismer med krav på solöppna miljöer och blottad sand kraftigt gått tillbaka i landet som helhet. Detta har lett till en förändrad syn på naturvärden och skötsel av sanddynsmiljöer. Länsstyrelsen har därför initierat ett antal inventeringsprojekt i sanddynsmiljöer fokuserade på entomologiska värden, främst steklar och vildbin, vilka ytterligare har visat på behovet av förändrad skötsel i sanddynsreservaten. Länsstyrelsen har beslutat att se över skötselplaner och beslut för ett antal naturreservat längs kusten som innehåller sanddynsmiljöer.

Länsstyrelsen har genom konsult ALLMA Natur och Kultur, Krister Larsson utarbetat förslag till nytt beslut och skötselplan för reservatet (bilaga 1). Utkastet har därefter bearbetats av Länsstyrelsen.

2008-10-31 förelades berörda mark- och sakägare, enligt 24 § förordningen om områdesskydd, att inkomma med synpunkter på förslaget. Samtidigt skickades ett förslag till beslut på remiss till Lantmäterimyndigheten, Polismyndigheten, Vägverket, Skogsstyrelsen, Halmstads och Laholms kommuner samt Hallands Naturskyddsföreningen och Hallands Ornitologiska Förening.

Yttranden har inkommit i ärendet från sakägare, och från Skogsstyrelsen, Vägverket, samt från Laholms och Halmstads kommuner.

De remissinstanser som inkommit med synpunkter stödjer förslaget. Vissa av de inkomna synpunkterna har arbetats in i den slutliga utformningen av beslut och skötselplan. Förslaget att anlägga en ny ridstig inom området har tagits bort. Länsstyrelsen delar markägarens synpunkt att det är mindre lämpligt. Ett förbud mot att varaktigt förtöja eller lägga upp båt har efter remissförfarandet också införts i föreskrifterna till beslutet.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lars-Erik Lövdén. I beslutet deltog även länsrådet Lisbeth Schultze samt naturvårdsdirektör Marie Björkman.

I handläggningen deltog chefsjurist Peter Ardö, länsantikvarie Marianne Foghammar, lantbruksdirektör Stefan Samuelsson samt planhandläggare Barbro Toftgård naturvårdshandläggare Ingegerd Svensson som också var föredragande.

Lars-Erik Lövdén

Ingegerd Svensson

Detta beslut kan överklagas till regeringen, se bilaga.

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Kartor
Översiktskarta
Skötselområden och anordningar för friluftsliv
3. Samfälligheter
4. Rödlistade och regionalt intressanta arter
5. Sammanställning av inkomna remissvar
6. Beslut om kungörelsedelgivning samt upplysning om överklagande